

II KVARTALNI IZVJEŠTAJ

**O RADU SKUPŠTINSKIH ODBORA (ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE,
ZAKONODAVNI ODBOR I ODBOR ZA EVROPSKE INTEGRACIJE)**

O RADU SUDSKOG I TUŽILAČKOG SAVJETA

Građanska alijansa, Crna Gora

Jul 2020. godine

Za izdavača

Boris Raonić

Koordinator programa

Zoran Vujičić

Autor izvještaja

Zoran Vujičić

Monitoring tim

Zoran Vujičić

Milan Radović

Dušica Merdović

Prelom i i lektura

Amina Murić

Stavovi izneseni u ovom izvještaju ne moraju nužno odražavati mišljenje Ambasade Kraljevine Norveške, Balkanskog fonda za demokratiju Njemačkog Maršalovog fonda Sjedinjenih Američkih Država ili njihovih partnera. Izrazi koji se u ovom izvještaju koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju izraze u ženskom rodu.

This project is financially supported by The Royal Norwegian Embassy in Belgrade.

<https://www.norway.no/en/serbia/>

Realizaciju projekta finansijski je podržala ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu.

<https://www.norway.no/en/serbia/>

I UVOD

Izveštaj koji je pred vama predstavlja nadgledanje rada Zakonodavnog odbora, Odbora za Evropske integracije i Odbora za ljudska prava i slobode i rada Sudskog i Tužilačkog savjeta u periodu **od 01.04. do 30.06.2020.** godine. Ovaj izvještaj je drugi kvartalni izvještaj. Prvi izvještaj možete preuzeti na sljedećoj stranici: <https://gamn.org/wp-content/uploads/2020/04/GA-Izvjestaj-o-radu-tri-odbora-i-Sudskog-i-Tuzilackog-savjeta.pdf>.

Ova aktivnost se realizuje u okviru projekta „Transparentno i efektivno pravosuđe za efikasne pregovore u poglavljima 23 i 24“ koji je finansijski podržala ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu.

Realizacija projekta počela je u januaru 2020. godine i planirano je da traje do kraja 2020. godine. U tom periodu objavićemo još dva kvartalna izvještaja.

U monitoringu rada Odbora i Sudskog i Tužilačkog savjeta učestvuju obučeni monitori. Monitoring se odvija na osnovu memoranduma sa skupštinskim odborima i Tužilačkim i Sudskim savjetom koji je GA potpisala.

Cilj monitoringa je da se doprinese unapređenju procesa pridruživanja i ispunjavanja mjera iz poglavlja 23 i 24 i to kroz definisanje preporuka za unaprećenje transparentnosti i efikasne implementacije preporuka u ovoj oblasti, sa posebnim fokusom na poglavlja 23 i 24.

Pored ovih aktivnosti u okviru ovog projekta realizovali smo takođe i izradu vodiča kroz član 5 Evropske konvencije o ljudskim pravima i informativni flajer o Kodeksu sudijske i tužilačke etike.

Na kraju, zahvaljujemo se na kvalitetnoj saradnji poslanicima Zakonodavnog odbora, Odbora za Evropske integracije i Odbora za ljudska prava i slobode i predstavnicima Sudskog i Tužilačkog savjeta.

II SKUPŠTINSKI ODBORI

Zakonodavni odbor

Zbog virusa Covid-19 redovne aktivnosti odbora, naročito na početku izvještajnog perioda (prvi dio aprila), bile su redukovane i odbor se nije sastajao i nije imao ni online sjednice. Tokom izvještajnog perioda održano je 6 sjednica. Prva sjednica je održana 22. aprila sa 10 tačaka dnevnog reda i to:

1. Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja;
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspeksijskom nadzoru;
3. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o centralnom registru stanovništva;
4. Predlog zakona o dopuni Zakona o lokalnoj samoupravi;
5. Predlog zakona o urgentnim mjerama podrške građanima Crne Gore zbog epidemije zarazne bolesti COVID 19;
6. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti;
7. Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica;
8. Predlog zakona o dopuni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje;
9. Amandman na Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja,
10. Amandman na Predlog zakona o privrednim društvima.

Prva tačka dnevnog reda *Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja* je po hitnom postupku stavljena na dnevni red. Naime, usljed epidemije korona virusa potreba je da se pomognu socijalno najugroženije porodice, a s obzirom na to da je izborna godina, to je bilo onemogućeno jer u postojećem zakonu se kaže da „Zabranjena je sa tekuće budžetske rezerve sa državnog i sa lokalnog nivoa dodjela socijalnih davanja u godini u kojoj se održavaju lokalni ili parlamentarni izbori.“ Stoga je moralo da se hitno pristupi izmjeni ovog zakonskog rješenja i dopuni ovaj član, pa nakon dopune glasi „Zabranjena je sa tekuće budžetske rezerve sa državnog i sa lokalnog nivoa dodjela socijalnih davanja u godini u kojoj se održavaju lokalni ili parlamentarni izbori **osim u slučaju, ratnog stanja, vanrednog stanja, epidemije ili pandemije zaraznih bolesti**“.

Amandmani na Predlog zakona o urgentnim mjerama podrške građanima Crne Gore zbog epidemije zarazne bolesti COVID 19 koje je predložila opoziciona partija Demokratski front, u vladajućoj koaliciji su smatrali da nisu primjerene i da bi dodatno opteretili budžet, te nijesu usvojeni.

Druga sjednica je održana 23.04.2020. godine sa jednom tačkom dnevnog reda i to:

1. Amandman na Predlog zakona o izmjeni Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, koji je podnio poslanik Raško Konjević.

Odbor je odbio amandman Raška Konjevića na pomenuti Zakon, kojim je tražio da odluke o izdavanju socijalne pomoći iz budžetske rezerve donosi posebno tijelo u kojem će, pored predstavnika vlasti, participirati i predstavnici opozicije i civilnog sektora.

Treća sjednica je održana 22.06.2020. godine sa osam tačaka dnevnog reda i to:

2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu;
3. Predlog odluke o izmjenama Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2020. godinu;
4. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama;

5. Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola;
6. Predlog zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu;
7. Predlog odluke o donošenju Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici;
8. Predlog zakona o vojno–obavještajnim i bezbjednosnim poslovima;
9. Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje (NATO Response Force – NRF).

Četvrta sjednica je održana 23.06.2020. godine sa dvije tačke dnevnog reda:

1. Amandmani na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu;
2. Amandman na Predlog odluke o izmjenama Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2020. godinu.

Peta sjednica je održana 25.06.2020. godine sa pet tačaka dnevnog reda:

1. Amandmani na Predlog zakona o urgentnim mjerama podrške građanima Crne Gore zbog epidemije zarazne bolesti Covid 19;
2. Amandman na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti;
3. Amandmani na Predlog zakona o amnestiji lica osuđenih za krivična djela propisana zakonima Crne Gore i lica osuđenih stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori;
4. Amandman na Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica;
5. Amandmani na Predlog zakona o privrednim društvima.

Treća tačka dnevnog reda *Amandmani na Predlog zakona o amnestiji lica osuđenih za krivična djela propisana zakonima Crne Gore i lica osuđenih stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori* je bila posebno u našem fokusu, jer smatramo da bi amnestija trebala biti izuzetak, a ne pravilo. Čestim donošenjem amnestije se obesmišljava kaznena politika i sistem resocijalizacije gubi smisao.

Ovim predlogom Zakona o amnestiji i amandmanima su izuzeta sva krivična djela koja po svojoj težini i uticaju na javno mnjenje imaju najveći značaj. Takođe, iz njega su izuzeta lica koja su obuhvaćena prethodnom amnestijom i maksimalno oslobođanje od kazne je 15%, a za višestruke povratnike oslobođanje od kazne je 5%. Međutim, zabrinjava brzina donošenja ovog zakona i pritiska na sudove koji će morati u najkraćem mogućem vremenu morati da obrade sve predmete i donesu rješenja kojim se utvrđuje procenat i vrijeme za koje se osuđeno lice oslobađa od izvršenja kazne. Iako su se predlagači formalno pozvali na preporuke Savjeta Evrope i Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) od 20.03.2020. godine zbog pandemije Covida-19 i koji su naveli da “svi nadležni organi treba da ulože koncentrisane napore kako bi se pribjeglo alternativama lišenju slobode. Takav pristup je imperativan, posebno u situacijama pretrpanosti kapaciteta. Nadalje, organi vlasti bi trebali da još više koriste alternative pritvoru, preinačenje kazni, raniji otpust i probaciju”. Međutim, lišenje slobode i pritvaranje lica je često primijenjeno tokom trajanja mjera, a da se nije uzelo u obzir da se cilj mogao postići nekim drugim mjerama, kao na primjer odvođenjem kući lica koja bi se zatekla u blažem prekršaju. Pored toga, primjenom instituta odloženog gonjenja i boljom primjenom alteranativnih sankcija izbjegla bi se prenatrpanost zatvora i pojedinci za blažu krivičnu sankciju ne bi išli u zatvor.

Crna Gora je od nezavisnosti do sada imala četiri zakona o amnestiji, i to 2006, 2008, 2010 i 2013. godine. U vezi sa tim, Građanska alijansa je više puta informisala javnost:

<https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/433165/ga-apelujemo-na-poslanike-da-ne-usvoje-predlog-zakona-o-amnestiji>

<https://www.slobodnaevropa.org/a/korona-kao-razlog-za-amnestiju/30594369.html>

<https://www.pobjeda.me/clanak/vujicic-za-usvajanje-zakona-o-amnestiji-potrebno-misljenje-sudstva-i-strucne-javnosti>

Šesta sjednica je održana 30.06.2020. godine sa dvije tačke dnevnog reda i to:

1. Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
2. Amandmani na Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, koje su podnijele poslanice Marta Šćepanović i Jovanka Laličić.

Odbor za evropske integracije

U izvještajnom periodu su održane tri sjednice.

Prva sjednica je održana 28.04.2020. godine sa pet tačke dnevnog reda i to:

1. Prvi kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019 - 2020;
2. Drugi kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019 - 2020;
3. Treći kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019 - 2020;
4. Izvještaj o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2020 za 2019. godinu;
5. Prvi kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2020 – 2022.

Druga sjednica je takođe održana istog dana 28.04.2020. godine sa tri tačke dnevnog reda:

1. Dvanaesti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracija Crne Gore u Evropsku uniju, za period jul – decembar 2019. godine;
2. Dvadeset treći kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period jul – septembar 2019. godine;
3. Dvadeset četvrti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period oktobar – decembar 2019. godine.

Treća sjednica je održana 19.06.2020. godine sa jednom tačkom dnevnog reda:

Informacija o programima podrške Evropske unije Crnoj Gori za 2019. godinu

U procesu evropskih integracija značaj ovog odbora bi bio veoma bitan; međutim, u crnogorskom ambijentu je ostao po strani bez značajnog uticaja. Pasivan odnos je rezultat odsustva dijaloga između ključnih političkih aktera, što se prelama i preko rada ovog odbora.

Odbor za ljudska prava i slobode

U drugom kvartalu 2020. godine Odbor za ljudska prava i slobode održao je pet sjednica.

Prva sjednica je održana je 27.05.2020. godine. Na istoj je, između ostalog, razmatran plan aktivnosti odbora za 2020. godinu. Ova sjednica je trebalo da bude održana 17. marta 2020. godine, ali je odložena u skladu sa Naredbom Ministarstva zdravlja (Nacionalnog koordinacionog tijela) zbog sprečavanja širenja novog koronavirusa (COVID-19). Takođe, bilo je planirano da se sjednica održi u proširenom sastavu, uz učešće predstavnika nadležnih državnih organa, međunarodnih organizacija sa sjedištem u Crnoj Gori i nevladinih organizacija, ali zbog poštovanja mjera koje se odnose na sprečavanje širenja virusa korona, prvenstveno fizičke distance, sjednici su prisustvovali samo članovi Odbora. Zbog objektivnih okolnosti i poštovanja mjera preduzetih u borbi protiv pandemije virusa korona, ove godine se kasnilo sa usvajanjem Plana aktivnosti. Odlaganje usvajanja Plana i mjere preduzete na nivou države povodom pandemije koronavirusa uticale su da je obilježavanje pojedinih međunarodnih dana sada anahrono (Međunarodni dan eliminacije rasne diskriminacije 21. mart, Međunarodni dan Roma 8. april, Međunarodni dan porodice 15. maj), ali će aktivnosti planirane ovim povodima biti realizovane u narednom periodu, kada se za to steknu uslovi.

Na istoj sjednici Odbor je informisan od strane Savjeta za građansku kontrolu rada policije da građani imaju pravo da putem raspoloživog sredstva, slikom i zvukom, snimaju policijskog službenika koji obavlja policijski posao i primjenjuje policijska ovlašćenja u javnosti. To može podrazumijevati različite situacije u svakodnevnom životu, poput kontrole učesnika u saobraćaju, legitimisanja, hapšenja, postupanja na javnim okupljanjima i sl. Savjet je ocijenio da je to i u interesu policijskih službenika za koje bi moglo da se tvrdi da su navodno neprofesionaino postupali ili zlostavljali građane. Zabrana snimanja potkopava povjerenje javnosti u policijski servis.

Druga sjednica je održana 10.06.2020. godine. Na drugoj sjednici je u okviru prve tačke dnevnog reda bio Izveštaj o stanju zaštite i ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2019. godinu. Na sjednici je govorio predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Sreten Radonjić koji je predstavio izveštaj Agencije za 2019. godinu. Predstavnik Agencije rekao je da u Agenciji imaju nedostatak kadrova, te da je siptomatično da pojedinci i pojedine NVO organizacije zloupotrebljavaju Zakon o slobodnom pristupu informacijama. Takođe je predstavio problem sa Upravnim sudom u smislu neujednačenosti sudske prakse, naglašavajući da u istoj pravnoj stvari dva sudska vijeća donose različite odluke. Naveo je i da je održano 33 sjednice Savjeta. Ukazao je da su Vlada i ministarstva u 94 posto slučajeva objavljivale informacije od javnog značaja. Predstavnik Građanske alijanse iznio je primjedbu na objavljivanje spiskova lica u samoizolaciji i upoznao Odbor da je Građanska alijansa podnijela Ustavnom sudu inicijativu za ocjenu ustavnosti ove odluke, o čemu je i javnost obaviještena.

<http://www.rtcg.me/koronavirus/crnagora/273340/podnijeli-inicijativu-za-ocjenu-ustavnosti-odluke-nkt-a.html>

Treća sjednica održana je 16.06.2020. godine. Na ovoj sjednici su bile 4 tačke dnevnog reda:

1. Izveštaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2019. godini sa izvještajima o radu i izvještajima o finansijskom poslovanju, zajedno sa izvještajima nezavisnih revizora savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za 2019. godinu;
2. Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2019. godinu;

3. Prelazni akcioni plan za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020, za 2020. godinu, s Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za 2019. godinu;
4. Tekuća pitanja.

Četvrta sjednica je održana u nastavku treće 16.06.2020. godine sa jednom tačkom dnevnog reda: Završni izvještaj o realizaciji Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno-raseljenih lica u Crnoj Gori sa posebnim osvrtom na oblast Konik 2017-2019. godina. Ukazano je na Izvještaj Evropske komisije o Crnoj Gori za 2019. godinu koji kaže da uprkos određenom napretku, naročito u oblastima pristupa zdravstvenoj zaštiti i stanovanju interno raseljenih lica, Romi i Egipćani, naročito domicilni, i dalje su suočeni sa ograničenim pristupom mogućnostima u različitim oblastima života, a žene su izložene dvostrukoj diskriminaciji. Budžet za period 2016-2020. godine za Strategiju za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana i dalje je nedovoljan da se postignu ciljevi Strategije. Gotovo svi marginalizovani Romi i Egipćani u Crnoj Gori (94%) suočavaju se sa ozbiljnom materijalnom deprivacijom, dok je taj broj kod neromskog stanovništva koji živi u blizini 49%.

Pojedini Romi i Egipćani korisnici su stambenih rješenja kroz Regionalni stambeni program i Program za trajno rješavanje pitanja za stanovnike kampa na Koniku. Međutim, i dalje ostaje jaz kada se napravi poređenje sa neromskim naseljima po pitanju pretrpanosti i pristupa javnim servisima. Vlasti treba dinamično i pozitivno da riješe poboljšanje stambenih uslova za domicilne Rome i Egipćane, rješavajući u isto vrijeme rizik prisilnog iseljenja i pomažući im i dalje u procesu legalizacije. Posjedovanje dokumentacije o civilnom statusu među marginalizovanim Romima i Egipćanima je u porastu i sada ih oko 96% posjeduje izvod iz matične knjige rođenih, a 83% starijih od 16 godina imaju i nacionalnu ličnu kartu. Nedostaju sistemski rješenja i institucionalni odgovor na rizike od dječjeg prosjačenja i ranih brakova među romskom djecom.

Što se tiče interno raseljenih lica, predato je ukupno 15.197 zahtjeva za trajno ili privremeno boravište, od čega je riješeno 14.956. Za 12.308 lica izdata je dozvola za prebivalište, a 615 lica dobilo je boravišnu dozvolu, dok je 2.365 zahtjeva odbačeno jer je dokumentacija bila nepotpuna ili su predate dvije prijave.

Peta sjednica je održana 28.06.2020. godine na kojoj je, između ostalog, razmatran Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Ukazano je da Zakon o građanskom partnerstvu čeka na usvajanje u Skupštini. Nacionalna LGBTI strategija (2013-2018) je istekla, a da značajan dio planiranih aktivnosti nije završen. Nova nacionalna LGBTI strategija je u pripremi; njena implementacija iziskivaće opredjeljivanje adekvatnih budžetskih sredstava, kao i konstruktivne konsultacije sa organizacijama civilnog društva.

III IZVJEŠTAJ O RADU SUDSKOG I TUŽILAČKOG SAVJETA

Sudski savjet Crne Gore

Tokom izvještajnog perioda je održane su 4 sjednice Sudskog savjeta, od kojih su dvije bile elektronske zbog epidemije virusa korona. Prva sjednica (elektronska) je održana 01.04.2020. godine sa tri tačke dnevnog reda:

1. Konstatovanje prestanka funkcije R.K. sudiji Vrhovnog suda Crne Gore i donošenje odluke o isplati otpremnine;
2. Usvajanje Izvještaja Komisije za etički kodeks sudija za 2019.godinu;
3. Tekuća pitanja.

Druga sjednica (elektronska) je održana 18.05.2020.godine sa 6 tačaka:

1. Usvajanje zapisnika sa V sjednice održane 17.03.2020. godine, VI sjednice održane 19.03.2020, VII sjednice održane 27.03.2020. i VIII sjednice održane 01.04.2020. godine;
2. Prestanak funkcije Radinki Gačević, sudiji Osnovnog suda u Pljevljima i donošenje rješenja o otpremnini;
3. Utvrđivanje ocjena za kandidate za sudije za prekršaje;
4. Donošenje odluke o izboru za sudije za prekršaje;
5. Davanje mišljenja na broj radnih mjesta u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Privrednog suda Crne Gore;
6. Određivanje dana polaganja zakletve za izabrane sudije.

Treća sjednica je održana 26.05.2020. godine sa tri tačke dnevnog reda:

1. Usvajanje zapisnika sa IX elektronske sjednice održane 19.05.2020. godine;
2. Intervju sa kandidatima za kandidate za sudije koji su ostvarili više od 60 bodova na pisanom testu, odnosno pravosudnom ispitu, po oglasu za izbor 10 kandidata za sudije osnovnih sudova;
3. Raspisivanje oglasa za izbor predsjednika sudova za prekršaje Bijelo Polje, Podgorica i Budva, i Višeg suda za prekršaje Crne Gore.

Sudski savjet je na sjednici obavijestio učesnike konkursa za izbor sudija osnovnih sudova da su prilikom ocjene pisanih testova (izrade presuda iz krivične i građanske materije) utvrđene nepravilnosti, odnosno da su tri kandidata prepisivali presude uz pomoć interneta i privatne USB memorije. Ono što dodatno zabrinjava je da su ovi kandidati već u radnom odnosu u sudovima kao stručni saradnici. Sudski savjet je javnost informisala u kratkom saopštenju da se poništava pisani test i da se isti ponovi početkom juna.

GA je po saznanju odmah putem društvenih mreža informisala javnost o ovome.

<https://twitter.com/GACrnaGora/status/1265312012558651393>

Međutim, početkom juna Sudski savjet je izdao saopštenje da su nepravilnosti koje su učinjene prilikom prvog testiranja još uvijek u fazi izviđaja kod Državnog tužilaštva, zbog čega se odlaže testiranje prijavljenih kandidata za izbor 10 kandidata za sudije osnovnih sudova.

Četvrta sjednica je održana 22.06.2020. godine na kojoj je između ostalog obavljen intervju sa kandidatima prijavljenim na javni oglas br. 01-1069/20-21 od 24.02.2020. godine, za izbor 10 kandidata za sudije sudova za prekršaje. Sa pet kandidata koji su shodno zakonskoj proceduri ostvarili potreban broj bodova na testiranju obavljen je intervju, kao i sa dvojicom kandidata koji nijesu polagali test, jer imaju ocjenu na pravosudnom ispitu. Kandidati su intervjuisani po smjenicama za obavljanje intervjuja. Ono što je i dalje nejasno jeste na osnovu kojih kriterijuma članovi Sudskog savjeta formiraju ocjenu za svakog kandidata koja u konačnom odlučuje ko će postati sudija, a ko ne. Usmeni intervju potencijalno može određene kandidate staviti u neravno pravan položaj u odnosu na druge.

Tužilački savjet

U izvještajnom periodu je održane su tri sjednice Tužilačkog savjeta.

Prva sjednica (elektronska) je održana 9. aprila 2020. Povod održavanja je razmatranje situacije uzrokovane Covid 19 virusom. Tužilački savjet je razmatrao postupanja osnovnih državnih tužilaštava koja su nadležna za krivično djelo nepostupanje po zdravstvenim propisima za suzbijanje opasne zarazne bolesti, odnosno, za procesuiranje lica koja krše preporuke Nacionalnog koordinacionog tijela i naredbe Ministarstva zdravlja.

Članovi Tužilačkog savjeta saglasili su se da osnovna državna tužilaštva pokazuju efikasnost u radu i da u najkraćem roku, bez izuzetka, procesuiraju sve koji ne poštuju propise nadležnih institucija. Konstatovali su da su državni tužioci, kao i zaposleni u Državnom tužilaštvu, izloženi i da svakodnevno dolaze u situaciju da budu zaraženi. Članovi Tužilačkog savjeta apeluju na operativne štabove u gradovima da se svim državnim tužilaštvima u smislu zdravstvene zaštite, obezbijede neophodni uslovi za nesmetan rad i u novonastalim okolnostima.

Druga sjednica je održana 12. juna 2020. godine i na toj sjednici Tužilačkog savjeta, kojom je predsjedavao v.d. Vrhovnog državnog tužioca Ivica Stanković, između ostalog, obavljen je intervju sa kandidatima prijavljenim na javni oglas za izbor jednog specijalnog tužioca u Specijalno državno tužilaštvo i na javni oglas za izbor jednog državnog tužioca u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici.

Osim toga razmotreno je 11 pritužbi na rad državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava u pogledu zakonitosti rada. U kratkoj objavi nije objašnjeno koji je rezultat po ovim pritužbama.

Na sjednici koja je održana 26. juna 2020. godine je nakon sprovedenog zakonom propisanog postupka, jednoglasno donijeta odluka o izboru Milivoja Katnića za Glavnog specijalnog tužioca.

Osim toga, razmotreno je 8 pritužbi na rad državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava u pogledu zakonitosti rada. Takođe nije dato šire objašnjenje koji je rezultat pritužbi. Na veb sajtu Tužilačkog savjeta u dijelu komisije i vijeća, u dijelu Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca, ne može se naći bilo kakva informacija gdje bi trebalo da stoji, jer je ta strana uklonjena, pa se informacije o eventualnim postupcima protiv državnih tužilaca ne mogu pronaći. Sajt Udruženja državnih tužilaca ima samo početnu stranu, bez ijedne postavljene informacije kako za same tužioce tako i za građane.

IV ZAKLJUČAK

Skupštinski odbori

Skupština Crne Gore i odbori nisu reagovali pravovremeno i sjednice nisu zakazivane na početku širenja epidemije izazvane Kovidom 19, iako su Skupštine u okruženju nastavile sa radom, uz bezbjedonosne mjere. Prve sjednice su tek počele da se zakazuju od polovine aprila ili početkom maja i bile su elektronske.

Praćenje odbora i dalje ukazuje na odsustvo političkog dijaloga između partija na vlasti i opozicije. Odbor za ljudska prava koji je bio aktivan u periodu prije pojave virusa je dosta kasnije počeo sa radom (krajem maja), pa je tokom juna pokušao da nadoknadi propuštene sjednice. Na osnovu praćenja rada i sajta Skupštine Crne Gore, možemo zaključiti da ovaj Odbor ima najveći stepen transparentnosti u svom radu. Pored toga što redovno na svojim sjednicama poziva relevantne predstavnike NVO i predstavnike međunarodne zajednice, na sajtu Skupštine se u dijelu rada o ovom Odboru nalaze sve bitne informacije u vezi sa radom istog.

Odbor za Evropske integracije i dalje više protokolarno usvaja izvještaje, bez suštinske snage da utiče na proces evropskih integracija Crne Gore. Iako je predsjednik Odbora predstavnik opozicione partije, to ne smije da bude razlog da ovo tijelo izgubi sve svoje izvorne nadležnosti, pa se sa pravom postavlja pitanje postojanje ovog Odbora. Predstavnicima državnih institucija moraju se sa punim uvažavanjem odnositi prema ovom Odboru, jer će na taj način pokazati zrelost, te da imamo funkcionalnu vladavinu prava.

Zakonodavni odbor je usvojio priličan broj predloga zakona, a da predstavnici partija na vlasti nisu imali posebnih nedoumica ili dodatnih amandmana. Manjak kritičkog osvrta na predložena zakonska rješenja utiče da ista gube na kvalitetu, pa funkcija Odbora kao filtera prije usvajanja u Parlamentu nema svoju smisao. Dodatan razlog je i bojkot opozicionih partija sjednicama Odbora.

Sudski i Tužilački savjet

Nepravilnosti, tj. prepisivanje tokom pisanog testa za izbor sudija i to od lica koji već rade u pravosuđu, i činjenica da se ovo nije desilo prvi put već i 2014. godine, pokazuju da Sudski savjet mora mnogo organizovanije i oštrije da reaguje na ovakve pojave. Prepisivanje od lica koje pretenduju da sprovode zakone i pravdu ozbiljno urušava kredibilitet ove institucije. Šturo saopštenje je nedovoljno u situaciji kada je povjerenje u sudstvo na niskom nivou.

Usmeno ispitivanje kandidata po smjernicama za polaganje za sudije nije precizno, bez kriterijuma i ostavlja previše prostora za manipulaciju. Neophodno je da se uspostave precizni kriterijumi za polaganje usmenog testa.

Transparentnost Tužilačkog savjeta tokom izvještajnog perioda je smanjena, naročito informacije na zvaničnom sajtu Savjeta u dijelu rada Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca, čije su informacije uklonjene. Reizabran je Glavni specijalni tužilac, iako postoji manjak konkretnih rezultata, naročito u dijelu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, na šta je ukazano i u svim izvještajima međunarodnih partnera za Crnu Goru. Zabrinjava i da se na konkursu prijavio samo aktuelni Glavni specijalni tužilac.

